

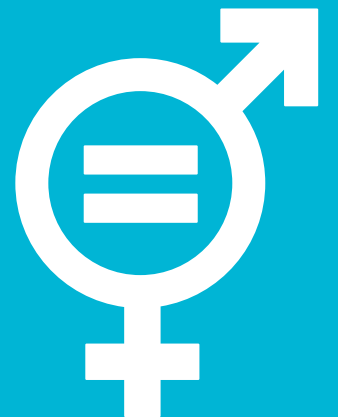
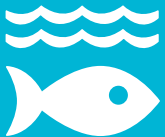
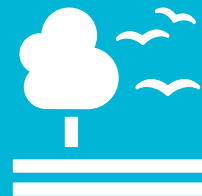
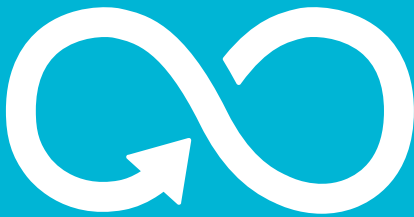
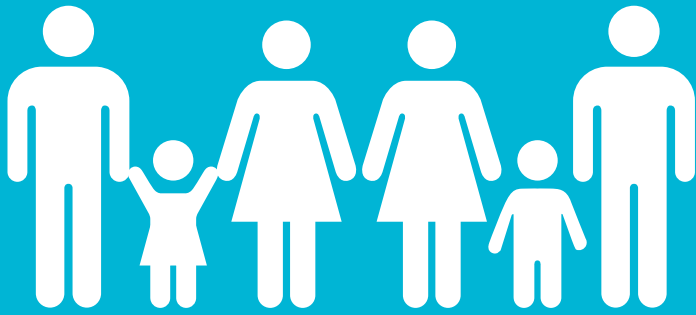
SDG'S*

FLEMISH YOUTH 4 GLOBAL GOALS

**17 DOELSTELLINGEN
VOOR EEN BETERE WERELD**

FLEMISH YOUTH 4 GLOBAL GOALS

17 DOELSTELLINGEN
VOOR EEN BETERE WERELD

BESTE JONGERE,

We hebben een toolkit voor je gemaakt met de jongeren van de werkgroep VN van de Vlaamse Jeugdraad. Daarin leggen we uit wat de globale doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (Global Goals for Sustainable Development) zijn. Die doelen zijn heel belangrijk voor jongeren! Ze zetten onze overheden ertoe aan de komende 15 jaar te werken aan een betere wereld voor ons en onze organisaties.

De Vlaamse Jeugdraad vindt het belangrijk dat die doelen ook in Vlaanderen en België tot verandering leiden. Jongeren staan namelijk voor grote uitdagingen, bijvoorbeeld door de werkloosheid bij jongeren en de problemen met het milieu.

Onze overheden kunnen die doelen enkel behalen met de hulp van mensen zoals jij. Met deze gids willen we jou en je jeugdorganisatie daarom helpen nadenken over hoe jullie kunnen helpen. Als we allemaal meedoen, dan kan dat tot grote veranderingen voor jongeren leiden.

**Wil je net als ons meebouwen aan een duurzame wereld?
We inspireren je alvast met enkele voorbeelden.**

Groeten,

JESSICA GUILLIAMS EN INES SWAELENS,

Voorzitters van de werkgroep VN en VN-jongerenvertegenwoordigers
van de Vlaamse Jeugdraad

COLOFON

Vlaamse Jeugdraad
Werkgroep VN

Leopoldstraat 25
1000 Brussel

www.vlaamsejeugdraad.be

info@vlaamsejeugdraad.be

INHOUD

6

BELANGRIJKE AFKORTINGEN

8

**BELGIË
& GLOBAL GOALS**

DE SDG'S

10

**STAPPENPLAN VOOR DE BELEIDSNOTA
VAN JEUGDORGANISATIES**

27

28

**BIJLAGE: HET GLOBAL GOALS SPEL
VOOR JEUGDORGANISATIES
EN JEUGDBEWEGINGEN**

EN ROUTE!

IN 'T ACH

Verenigde Naties (VN)

De Verenigde Naties werden in 1945 opgericht. Het is de grootste internationale organisatie ter wereld, want bijna alle landen zijn lid. De taken van de VN zijn:

- ✗ zorgen voor vrede en veiligheid in de wereld
- ✗ helpen problemen in de wereld op te lossen
- ✗ het respect voor mensenrechten promoten, ook die van jongeren. Binnen de VN werken nog andere organisaties rond verschillende thema's. Misschien heb je al gehoord van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), het VN vluchtelingenagentschap (UNHCR), het VN kinderfonds (UNICEF), het VN ontwikkelingsprogramma (UNDP) ...

Millenniumdoelen (MDG's)

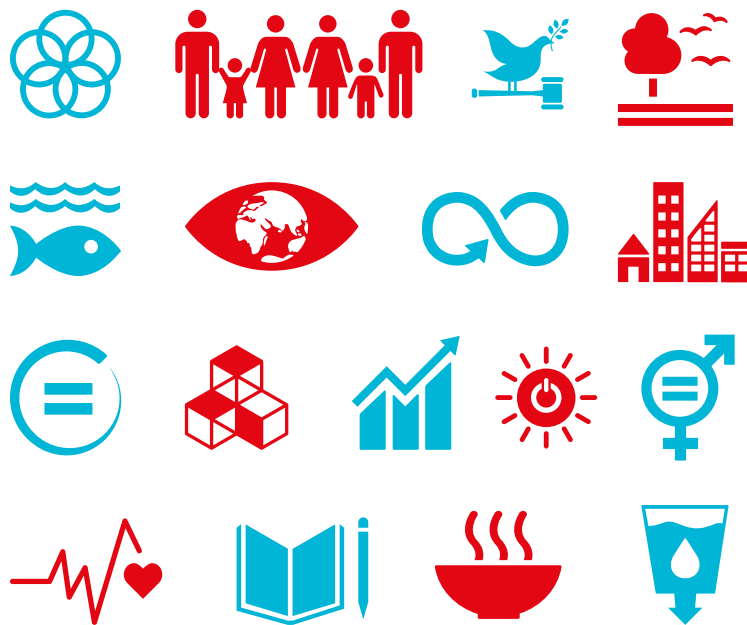
Bij het begin van de eeuw (2000) kwamen alle landen samen op de Millennium Top. Onder leiding van de VN keken ze naar de toekomst. De hele wereld had aandacht voor de problemen, maar was ook enthousiast over de oplossingen. De VN en de landen die daar lid van zijn, wilden de uitkomsten van de top niet verloren laten gaan. Daarom lanceerden ze enkele maanden later de Millenniumdoelen (MDG's). Het waren acht doelen om van de wereld een betere plaats te maken.

De doelen liepen in 2015 af. De meeste doelen werden niet behaald, maar er is wel vooruitgang.

Duurzame ontwikkeling

Via duurzame ontwikkeling maken we de wereld beter voor iedereen, en we zorgen ervoor dat mensen ook later kunnen genieten van een leefbare aarde. Een duurzame wereld is een wereld waarin we allemaal een goed leven hebben, zonder dat onze planeet eronder lijdt.

INTERHOOFD

SDG's/Global Goals

De Millenniumdoelen liepen af in 2015. Omdat niet alle doelen behaald werden, moest er nog voor het einde een opvolger komen. De laatste jaren praatten meer politici in de wereld over duurzame ontwikkeling. De opvolger van de Millenniumdoelen moesten dus ook duurzame doelen zijn. Dus kwamen de landen een nieuwe lijst met doelen overeen. Dat gebeurde op de internationale top in september 2015.

De nieuwe doelen heten de 17 Globale Doelstellingen voor Duurzame Ontwikkeling (SGD's). Met 17 Global Goals komen er veel meer doelen aan bod dan met de Millenniumdoelen. Die doelen zijn opgedeeld in 169 kleinere doelen of 'targets'. De 17 doelen zijn met elkaar verbonden. Willen we vooruitgang maken op één doel, dan moeten we ook aan de andere doelen werken.

BELGIË & DE SDG'S

Wat moet België doen?

De VN volgt op hoe elk land werkt aan de Global Goals. België heeft daarom deze taken:

- ✗ Informatie naar de VN sturen over wat ons land heeft gedaan
- ✗ Met jongeren, organisaties en bedrijven bespreken hoe ons land werkt aan de Global Goals. Zo kan iedereen meedenken over wat we nog moeten doen om die doelen te behalen.
- ✗ Alle politici van ons land moeten werken aan duurzame ontwikkeling en de 17 Global Goals. Dat moet gebeuren op zowel in steden en gemeenten, in heel België en in Europa en de rest van de wereld.

Waarom zijn de Global Goals belangrijk?

Jongeren hebben nood aan en recht op goed onderwijs, degelijk werk en een gezonde leefomgeving. Helaas is de realiteit anders, zeker tijdens een crisis! De Global Goals kunnen dat veranderen. Dat is nodig!

Jongeren en hun organisaties kunnen overheden ook helpen:

Denk mee na, onderneem actie en motiveer elkaar om te kiezen voor een duurzame toekomst. Laat je inspireren door de acties rond Global Goals van jongeren van over de hele wereld via deze website: <http://sdgyouthactionmapper.org/>

NEXT UP: DE 17 SDG's

Interessante links

WWW.YOUTH4GLOBALGOALS.ORG

WWW.GLOBALGOALS.ORG

WWW.YOUTHGATEWAY.ORG

HOPLA!

1

GEEN ARMOEDE

STOP ELKE VORM VAN ARMOEDE OVERAL

Wist je dat de kinderarmoede in Vlaanderen elk jaar stijgt? In 2015 steeg de armoede bij Vlaamse kinderen van 8 naar 11%. Meer dan één op tien kinderen leeft dus in armoede.

WAT KAN JE DOEN?

Maak een spel zodat mensen beter weten wat armoede is. Voorbeeld: Probeer met je klas, jeugdbeweging of gezin een week rond te komen met weinig geld. Je merkt dan hoe moeilijk sommige mensen het hebben. Meer info: <http://www.welzijnszorg.be/educatie/ga-zelf-aan-de-slag>

Ga met je lokale jeugdraad naar het gemeentebestuur. Praat er over armoede. Vraag jongeren die weten wat het is om te leven in armoede, om mee te doen. Informatie voor én over jeugdraden: <https://www.vvj.be/jeugdraad>

2

GEEN HONGER

STOP HONGER. ZORG ERVOOR DAT IEDEREEN TOEGANG HEEFT TOT GOED VOEDSEL. BEVORDER DUURZAME LANDBOUW: ECONOMISCH RENDABEL, MET RESPECT VOOR HET MILIEU.

Wist je dat één derde van het geproduceerde voedsel wereldwijd verloren gaat, terwijl er nog steeds mensen honger hebben? Supermarkten, voedselbanken, en vele anderen doen er alles aan om dit aandeel te verminderen. Probeer jij ook alles op te eten voor het slecht wordt?

WAT KAN JE DOEN?

Start een actie op rond groenten die in jouw buurt gekweekt worden en volgens het seizoen geteeld worden. Kijk wat boeren in jouw omgeving verkopen. Zoek een voedselteam in de buurt via <http://www.voedselteams.be/voedselteams-in-je-buurt>

Organiseer een pop-up-restaurant in je gemeente en verkoop duurzaam voedsel. Zo kunnen je klanten duurzame voeding leren kennen. Meld je aan via <http://www.globelink.be/voedsel/ons-pop-uprestaurant>

Ken je de app van 'Rekub'? Daarmee kunnen handelaars aangeven welk voedsel ze niet meer kunnen verkopen, zo kan jij het nog gaan ophalen voor ze het weggooien.

3

GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

ZORG ERVOOR DAT IEDEREEN GEZOND KAN LEVEN. ZORG DAT IEDEREEN ZICH GOED VOELT, HOE JONG OF HOE OUD DIE OOK IS.

Wist je dat: Met de gezondheidszorg in België gaat het redelijk goed. Maar psychische problemen blijven moeilijk. Pesten kan een oorzaak zijn van psychische problemen bij jongeren. Pesten kwetst diep en laat nog jarenlang sporen na. Zo kan een slachtoffer een laag zelfbeeld krijgen en slechte resultaten behalen op school. Één op vijf jongeren wordt gepest, één op vijf jongeren pest zelf soms een ander.

WAT KAN JE DOEN?

Zet een campagne op rond ziektes die vaak voorkomen. Je kan materiaal vinden op <http://www.sensoa.be/campagnes>. Bekijk de video van de campagne 'share love, geen soa' op <http://www.seksualiteit.be/sharelove/>

Maak met je school een straf anti-pestbeleid. Meld je school aan voor de 'Pesten dat kan niet! – prijs' via <https://tumult.be/pesten-dat-kan-niet-prijs>

4

KWALITEITS- ONDERWIJS

ZORG VOOR GOED ONDERWIJS VOOR IEDEREEN. GEEF IEDEREEN DE KANS OM EEN LEVEN LANG BIJ TE LEREN.

Wist je dat vorig jaar 1 000 leerlingen hulp kregen van 6 072 buddy's in Leuvense scholen?

WAT KAN JE DOEN?

Zorg voor goed onderwijs op school: neem deel aan een leerlingenraad. Heb je geen leerlingenraad of kan jouw leerlingenraad wat hulp gebruiken? Kijk dan op de website van het VSK: <https://www.scholierenkoepel.be/leerlingenraad-en-daad>

Word een buddy voor kinderen. Help hen met hun huiswerk en motiveer hen. Een goed voorbeeld is het buddyproject in Leuven: <http://buddyleuven.be/>

5

GENDER- GELIJKHEID

**ZORG ERVOOR DAT MANNEN EN VROUWEN GELIJK ZIJN.
ZORG ERVOOR DAT ALLE VROUWEN EN MEISJES OPKOMEN
VOOR HUN RECHTEN.**

Wist je dat gendergelijkheid ook voor mannen veel voordelen zou hebben? Mannen plegen in Vlaanderen meer dan dubbel zo vaak zelfmoord als vrouwen. Er belanden ook veel meer mannen in de gevangenis en homoseksualiteit wordt bij mannen veel minder aanvaard dan bij vrouwen.

WAT KAN JE DOEN?

Ken je 'Femme de la rue' (<https://www.youtube.com/watch?v=H0uQInTE-CI4>)? Kom op tegen catcalling!

Ook mannen zijn soms het slachtoffer. Maak iets speciaals van 19 november, de internationale dag voor mannen.

Bekijk eens de speech van Emma Watson (<https://www.youtube.com/watch?v=j-xqeTvD3as>) of neem een kijkje op <http://therepresentationproject.org/>

6

SCHOOON WATER EN SANITAIR

**ZORG ERVOOR DAT IEDEREEN TOEGANG HEEFT TOT PRO-
PER WATER, PROPERE TOILETTEN EN DOUCHES.**

*Wist je dat een gemiddeld gezin thuis 40 260 liter water per jaar verbruikt?
Miljoenen mensen moeten dan weer gemiddeld 6 kilometer stappen om wa-
ter te halen...*

WAT KAN JE DOEN?

19 november is het wereldtoilettag. Ga voor een dag emmertjes water halen om je toilet mee door te spoelen. Of kijk op de meter hoeveel liter je verbruikt op een dag of week. Probeer erna zuiniger te zijn.

Vraag of je leraar een workshop kan organiseren rond water. Good planet biedt toffe workshops aan: <http://www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/water.php?tab=1>

7

BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE

ZORG DAT IEDEREEN BETAALBARE, BETROUWBARE, DUURZAME EN MODERNE ENERGIE KAN KRIJGEN.

Wist je dat 2 op 3 Vlamingen de auto nemen om 1 tot 3 kilometer te rijden?

WAT KAN JE DOEN?

Neem zo veel mogelijk de fiets of het openbaar vervoer. Huur een elektrische wagen of deel een auto. Zet je vrienden aan hetzelfde te doen!

Koop de energiemonitor Smappee of vraag je ouders die te kopen. Die monitor houdt bij hoeveel je verbruikt. Zo weet je meteen hoe je minder energie kan verbruiken!

Gebruiken jullie thuis of in de jeugdbeweging al groene energie?

8

EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI

ZORG VOOR JOBS EN DUURZAME ONTWIKKELING VOOR IEDEREEN, MET RESPECT VOOR ONDER ANDERE MENSEN- RECHTEN EN HET MILIEU.

Wist je dat werkloosheid en een slechte job vaak ziek maken? Mensen voelen zich dan ongelukkiger en ze voelen zich minder waard.

Toch is niet iedereen aan het werk. Met een jeugdwerkloosheidsgraad van 16% doet Vlaanderen het redelijk goed. Het Waals Gewest (25%) en Brussels Hoofdstedelijk Gewest (28%) hebben een grotere jongerenwerkloosheid.

WAT KAN JE DOEN?

Zoek een ethische bank. Die houdt rekening met het milieu en de sociale gevolgen van investeringen en leningen van de bank. Triodos bijvoorbeeld scoort erg goed, kijk eens op <http://bankwijzer.be/nl>

Bijna afgestudeerd en op zoek naar een job? Doe het samen met andere jongeren op de events van co-searching. De organisatie helpt je werk te zoeken, en je denkt na over werk samen met andere jongeren: <http://www.co-searching.be/>. Of zoek een coach via deze VDAB-app: <https://itunes.apple.com/us/app/mentor/id963051097>

9

INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR

**BOUW STEVIGE WEGEN, BRUGGEN, GEBOUWEN. ZORG VOOR
DUURZAME INDUSTRIE EN MOEDIG VERNIEUWING AAN.**

Wist je dat er groene jobs bestaan? Kies zelf een job of studie die bijdraagt tot duurzaamheid, mensenrechten en vernieuwing.

WAT KAN JE DOEN?

Doe een onderzoek of een stage rond duurzaamheid en vernieuwing tijdens je studie. Bijvoorbeeld: onze jongerenvertegenwoordiger duurzame ontwikkeling koos 'groene jobs' als onderzoek voor haar bachelorproef.

Hoe duurzaam is het om de gebouwen, het materiaal en de installaties van je jeugdorganisatie te kopen en te onderhouden. Meer info vind je op <https://www.jeugdlokalen.be/thema/verbouwen/concretiseer-je-ver-bouwproject/keuze-voor-duurzaamheid/wat-duurzaam-verbouwen>.

10

ONGELIJKHEID VERMINDEREN

VERMINDER ONGELIJKHEID BINNEN EN TUSSEN LANDEN

Volgens Oxfam bezitten de 62 rijkste mensen nu evenveel als de armste helft van de wereldbevolking. Vijf jaar geleden ging dat nog om 388 rijken. De rijken worden dus rijker.

WAT KAN JE DOEN?

Organiseer een 'buddyproject'. Jij kan een rolmodel zijn voor iemand die het moeilijk heeft. Waarschijnlijk leer je ook iets van die persoon!

Doe mee met BOOST. Dat is een project met kansarme Brusselse jonge talenten met een migratie-achtergrond. Moedig hen aan voor school.

Zet met je jeugdbeweging actief in op diversiteit en betrek ook mensen uit de kansarmoede. Scouts en Gidsen Vlaanderen organiseert Open Kamp (<https://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/kampen-weekends/open-kamp>) en heeft de Uitwijker (<https://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/de-buurt-en-de-gemeente/uitwijker>) en ook de Chiro zet sterk in op solidariteit en diversiteit. Zoek eens uit wat jij met je groep kan bijdragen.

11

DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

**ZORG ERVOOR DAT IEDEREEN IN VEILIGE EN DUURZAME
STEDEN KAN LEVEN.**

Wist je dat Antwerpen een stadslab heeft? Dat wil van Antwerpen een duurzame stad maken tegen 2050.

WAT KAN JIJ DOEN?

Ga jij bijna alleen wonen of samenwonen? Misschien is co-housing iets voor jou: <http://www.samenhuizen.be/>

Maak samen met je vrienden je eigen duurzame stad met het 'Plan it green' spel: <http://www.planitgreenlive.com/>

Een duurzame stad is er één met sterke gemeenschappen. Zetten jullie je met de Jeugdbeweging in voor je bureu? Zijn zij er bij activiteiten altijd bij, of vinden ze jullie activiteiten vooral storend. Ga in gesprek met je buurt en organiseer samen eens iets.

VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

ZORG VOOR DUURZAME CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

Wist je dat de kringloopwinkel goedkoper is dan het containerpark?

WAT KAN JIJ DOEN?

Al gehoord van swishing? Organiseer een evenement waarop je je kleren kan inruilen voor een nieuwe toffe outfit!

Maak de diepvries leeg! Kook iets lekkers met de restjes uit de diepvries. Kijk op <http://emptythefridge.be/koken-met-restjes/>

Ook als jeugdbeweging kan je inzetten op kwaliteit. Koop duurzaam materiaal dat lang meegaat, dat is beter voor de groepskas en voor het milieu. Door orde te bewaren in je lokaal kan je ook vermijden dat je spullen koopt die je al hebt.

Zorg ook dat je doordacht voedselinkopen doet. Zoek op voorhand aanwijzingen voor hoeveelheden op als je voor een groep kookt, zo heb je niks tekort en blijft er weinig over. (<https://www.kokenopkamp.be/hoeveelheden>) Als je elk jaar een gelijkaardig feest geeft, hou dan de hoeveelheden die je gekocht hebt bij, noteer wat te veel of te weinig was en stel het jaar daarna licht bij.

NEEM MAATREGELEN TEGEN DE VERANDERING VAN HET KLIMAAT EN DE GEVOLGEN.

Wist je dat klimaatverandering komt door een versterkt broeikaseffect? De mens versterkt dat natuurlijke effect door de uitstoot van broeikasgassen. Co2 bijvoorbeeld komt vrij bij de verbranding van fossiele brandstoffen zoals kool, olie en gas, heel onze transportsector rekent op die brandstoffen. Methaan is een nog krachtiger broeikasgas, het wordt onder andere uitgestoten door de koeien uit te veeteelt.

WAT KAN JIJ DOEN?

Gaan jullie met de jeugdbeweging wel eens met de fiets op kamp?

Al eens overwogen om rund uit je menu te schrappen? Ook vegetarisch kan je erg lekker eten. Daag jezelf uit: eet 40 dagen minder vlees en vis [#dagenzondervlees](https://www.dagenzondervlees.be/) <https://www.dagenzondervlees.be/>

14

LEVEN IN HET WATER

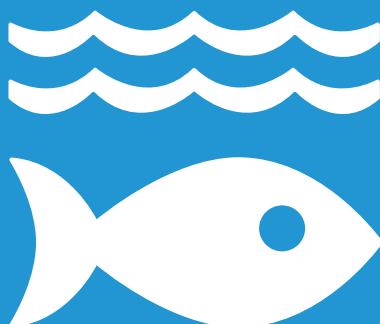
GA DUURZAAM OM MET OCEANEN EN ZEEËN

Voor de bescherming van het leven in de zeeën heeft de EU in 2016 een belangrijke stap gezet: het vissen met sleepnetten op de diepzeebodem is nu verboden. Bij die visteknik werd de zeebodem erg beschadigd en werden veel bedreigde vissoorten gevangen die niet eens verkoopbaar zijn. Die soorten werden dood terug in zee geworpen.

WAT KAN JIJ DOEN?

Ga jij soms diepzee duiken? Fair tourism pleit voor duurzaam duiken. Geniet van de dieren en planten in de zee, maar verwoest het niet! <http://www.fair-tourism.nl/duurzaam-duiken/>

In een portie mosselen zit een honderdtal deeltjes microplastic. Dat zijn kleine stukjes plastic die in het milieu terechtkomen. Vissen kunnen eraan sterven als ze microplastics eten. Koop geen producten meer die voor microplastics zorgen. Gebruik deze app: <http://get.beatthemicrobead.org/>

LEVEN OP HET LAND

BEHEER BOSSEN DUURZAAM. STOP DE VORMING VAN WOESTIJNEN. ZORG ERVOOR DAT DE KWALITEIT VAN DE GROND NIET SLECHTER WORDT. ZORG ERVOOR DAT DE VERSCHILLENDE SOORTEN PLANTEN, DIEREN EN HUN OMGEVING IN BALANS BLIJVEN.

Wist je dat voor elke boom die in Vlaanderen gekapt wordt, een nieuwe boom geplant moet worden? Helaas worden die bomen in realiteit niet altijd geplant. Momenteel zit er bijna 8 miljoen euro in het boscompensatiefonds. Allemaal bomen die gekapt zijn en nog niet vervangen.

De landbouw waarbij telkens maar één soort product verbouwd wordt heet monocultuur en verwoest ecosystemen die diversiteit nodig hebben. Ken jij het begrip 'Permacultuur' al? Dat is een type van landbouw waarbij de verschillende soorten door elkaar geplant worden. Een natuurlijk ecosysteem wordt op die manier geïmiteerd, de soorten ondersteunen elkaar, de grond verarmt minder en de landbouw is zelfs productiever.

WAT KAN JIJ DOEN?

Maak een moestuin met je burens. Samen tuinieren levert meer groenten op en het is gezellig!

Organiseer met je jeugdorganisatie een actie om bomen te planten in je buurt.

Een spel om permacultuur op de kaart te zetten is 'apenboomspotten'. Verrast? Kijk eens bij de spotters van apenbomen op facebook: <https://www.facebook.com/groups/1588909761324004/> en op <http://spottersvanapenbomen.be/>

16

VREDE, VEILIGHEID EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN

VRAAG AANDACHT VOOR RECHTVAARDIGE EN VREEDZAME SAMENLEVINGEN VOOR IEDEREEN.

Wist je dat 137 Belgische steden en gemeenten op 21 september een vredesvlag uithingen? Zo wilden ze aandacht voor vrede vragen.

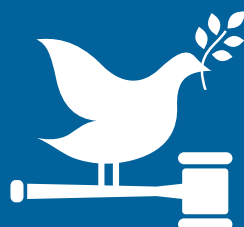
WAT KAN JIJ DOEN?

Contacteer het vredescentrum en organiseer een vrede-educatie-dag <http://www.vredescentrum.be/thema/de-kijker/educatief-aanbod-onderwijs-2015-2016>

Organiseer een voetbalmatch. De opbrengst gaat naar een goed doel dat activiteiten organiseert om kwetsbare jongeren te betrekken. Of ga zelf voetballen met kwetsbare jongeren.

Zorg binnen je eigen jeugdgroep dat iedereen zich aanvaard en veilig voelt. Pesten is van alle tijden, maar in een gezonde groep kan het niet. Wanneer er pestgevallen zijn, schenk je daar de nodige aandacht aan, je hebt als leider erg veel impact op de sfeer in je groep.

Kent jouw groep vernederende overgangsrituelen? Misschien is het een goed moment om die eens in vraag te stellen. Tradities moeten er zijn, maar ze zijn het leukst als iedereen er gelukkig van wordt.

17

PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

ZORG ERVOOR DAT IEDEREEN SAMEN DE GLOBAL GOALS STEUNT.

Wist je dat duurzaamheidsnetwerk 'The Shift' en jongerenorganisatie 'Act-4Change' 100 jongeren hebben verkozen tot 'generation T changemakers'?

WAT KAN JIJ DOEN?

Ga langs bij de bedrijven in jouw buurt. Kan jij hen aanmoedigen om te werken rond de Global Goals. Bedrijven zijn namelijk een van de grootste partners om de global goals te realiseren.

Vraag bij jouw gemeente of ze een project wil steunen in het Zuiden rond enkele Global Goals.

Samenwerken is een van de belangrijkste dingen die je leert bij de jeugdbeweging. Gebruik die vaardigheden om al je netwerken te versterken en aan een mooiere wereld te bouwen.

STAPPEN PLAN

VOOR DE BELEIDSNOTA VAN JEUGDORGANISATIES

Als jeugdorganisatie kan je meehelpen om de Global Goals te bereiken. Daarvoor stel je een beleidsnota op. Door een 'mapping' ziet je organisatie:

X wat ze al doet

X wat ze nog meer kan doen

1

Wat zijn de 17 Global Goals?

Wat kan je doen? Bekijk de toolkit van de Vlaamse Jeugdraad en deze gids. Je kan ook deze groepen contacteren: De VN jongerenvertegenwoordigers van de Vlaamse Jeugdraad (info@vlaamsejeugdraad.be) en CIFAL Flanders (info@cifal-flanders.org)

2

Wat doen we al?

Wat kan je doen? Pak de missie, visie, beleidsnota en andere relevante documenten erbij. Maak een mapping: som op welke activiteiten van je organisatie bijdragen aan een of meer Global Goals.

3

Wat kunnen we nog meer doen?

Wat kan je doen? Presenteer de mapping aan de leden en je collega's. Vraag hen wat jullie nog meer kunnen doen. Vraag ook na wat andere jeugdorganisaties van plan zijn, en ook lokale politici, NGO's, bedrijven...

4

Welke doelstellingen en acties formuleren we?

Wat kan je doen? Stel je organisatie de vraag wat ze wil bereiken tegen 2030. Een eerste stap is om dat in te plannen in de volgende beleidsnota. Voer acties uit op de verschillende niveaus: organisatie, infrastructuur, leden, activiteiten. Deel goede voorbeelden met andere jeugdorganisaties!

BIJLAGE

GLOBAL GOALS SPEL

VOOR JONGERENORGANISATIES
EN JEUGDBEWEGINGEN

Vanaf 2015 is duurzame ontwikkeling een prioriteit op wereldvlak. Dat is afgesproken binnen de VN. Alle lidstaten streven dat na aan de hand van 17 doelstellingen. Die heten de Globale Doelstellingen voor Duurzame Ontwikkeling of SDG's (van het Engels Sustainable Development Goals). Die doelstellingen gaan over bijna alle grote wereldproblemen.

HET VERHAAL

Het jaar 2055: enkele Z3012-landingstoestellen van Verzion Galactic landen op Mars. De oude Aarde ... ziet er akelig uit. Kil, verlaten, kaal en grijs. Hoe is het zover kunnen komen met die mooie blauwe planeet?

Daarom zijn we hier: het leven op Mars is mogelijk, maar hard. Onze wetenschappers vonden een mogelijkheid om voor één keer terug te keren in de tijd. We willen dus onderzoeken wat er misliep op aarde en het beter doen dan onze voorouders. Volgens historici is er 2016 iets fout gegaan. Dat veroorzaakte rampen, wat het einde van de wereld betekende.

Waarschijnlijk is een van de Doelstellingen voor Duurzame ontwikkeling meteen mislukt. Onze vraag is dus: Welke?

DE QUEESTE BEGINT

Je komt net uit een ruimteschip, samen met de andere deelnemers. **Verdeel je in twee, drie of vier teams.** Elk team krijgt een deel van een **dagboek met informatie** over wat er is misgelopen. De onderzoeksteams vullen hun informatie aan met die van de andere teams. Dat doen ze door die andere teams te verslaan in duels. Je houdt je eigen info geheim door zo weinig mogelijk duels te verliezen.

Het winnende team vraagt aan de verliezers wat er misliep in een bepaald jaar. De Doelstelling die mislukte in dat jaar, schrappen ze op hun kaart met de 17 SDG's.

Weet een team welke Doelstellingen er in de jaren na 2016 mislukt zijn? Dan kunnen ze door uitsluiting te weten komen met welke mislukking het allemaal begon. **Welke SDG liep als eerste mis?**

De duels zijn zo opgesteld dat je ze kan linken aan bepaalde Global Goals die mislukt zijn. Voorbeeld: team A vertelde de andere teams dat in 2022 de onderwijsdoelstelling mislukte. Dan spelen de teams het spel bij de onderwijs-SDG. De duels zijn suggesties. Pas ze gerust aan naargelang de mogelijkheden van de deelnemers.

TO DO VOOR SPELLEIDING:

- X** Bekijk vooraf goed de toolkit van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, zodat je weet waarover het gaat. Je kan het spel dan beter uitleggen aan je deelnemers.
- X** Print de dagboekfragmenten, knip ze per jaar in stukken om de fragmenten te kunnen verdelen tussen de verschillende teams. (Je kan de fragmenten als spelleiding ook zelf voorlezen tijdens het spel.)
- X** Print voor elk team de invulkaart met SDG's.
- X** Zorg eventueel voor andere opdrachten, aangepast aan je groep.
- X** Zorg voor het materiaal om de duels te spelen.

FRAGMENTEN UIT HET DAGBOEK VAN DE AARDBEWONERS

Pas op als je verder leest: hieronder kom je als spelleiding te weten wat er misliep in 2016 en wat de uitkomst is van het spel! Hou het dagboekfragment voor 2016 zelf goed bij.

Beste spelleider,

Dit is het teruggevonden dagboek van een westerling. Het eerste fragment vertelt wat er misliep in 2016. Dat hou je dus zelf bij. De andere fragmenten knip je los van elkaar en verdeel je onder de teams. Met de informatie uit de dagboekfragmenten kunnen de teams al een aantal jaren invullen op hun kaart. De andere jaartallen kunnen ze te weten komen door duels te spelen tegen andere teams. De winnaar vraagt welke SDG in een bepaald jaar mislukte, zodat ze dat jaartal op de kaart kunnen invullen.

Juli 2016: Een jaar geleden werden de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of SDG's vastgelegd in New York. Nu komen alle landen weer samen om te bespreken hoe ze het zullen aanpakken. Jammer genoeg lijken de landen elke andere dingen te willen. Het ene land wil vooral werken aan vormen van alternatieve energie. Een ander land wil eerst meer geld, zodat alle burgers genoeg eten kunnen kopen. Na weken onderhandelen, gaan de landen uit elkaar zonder akkoord. Het lijkt erop dat doelstelling 17 al van bij de start mislukt is: zorg ervoor dat iedereen samen de Global Goals steunt. Nu gaan alle landen apart aan hun eigen SDG's werken.

September 2017: Hoera! Wetenschappers hebben een methode ontwikkeld die snel en goedkoop het lithium van de zoutvlakten van Bolivia kan zuiveren. Daarvan worden batterijen gemaakt. Met de opkomst van de elektrische wagen, dreigde er namelijk een tekort. Dankzij de nieuwe grote voorraad, hoeven we niet meer te recyclen. Ook de smartphone wordt nog goedkoper. Niet echt een vorm van duurzame consumptie en productie, maar wanneer het lithium in Bolivia op is, hebben we wel weer nieuwe technologieën ontwikkeld om batterijen te maken, denken de meesten ...

Maart 2018: Het is zover: India heeft de V.S. voorbijgestoken als grootste producent van steenkool. Zorgen al die nieuwe technologieën er nu voor dat landen stoppen met zulke vervuilende industrie? Helaas niet. Bovendien is het gevaarlijk werken in steenkoolmijnen. Ieder jaar sterven er duizenden mijnwerkers bij ongevallen. Blijkbaar is winst maken nog altijd belangrijker dan duurzame industrie, infrastructuur en innovatie.

Juni 2019: Na het slechte nieuws van de steenkoolmijnen, volgt er alweer een zware klap voor de duurzame energiesector. Na Nederland vorig jaar, ontgint Frankrijk nu ook schaliegas. Daarbij komt veel van het schadelijke gas CO2 vrij. Toch zegt de regering dat het schaliegas nodig is om genoeg elektriciteit te hebben.

December 2020: We zijn ondertussen 5 jaar na het opstellen van de SDG's. Jammer genoeg is er nog niet veel gebeurd om te strijden tegen de ongelijkheid in de wereld. In 2016 hadden de 85 rijkste mensen evenveel geld als de 3,5 miljard armsten in de wereld Vandaag hebben de 50 rijksten meer dan de 4 miljard armsten. De ongelijkheid tussen mensen en landen is dus nog groter...

Mei 2021: Dit las ik vandaag in de krant: "Na een verbetering tussen 2015 en 2018, daalt weer het aantal kinderen dat tot 16 jaar naar school gaat in armere landen. Er is grote armoede in die landen. Daarom moeten steeds meer kinderen werken om het gezin te helpen overleven." De doelstelling kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen lijkt terug verder weg ...

Januari 2022: Het gaat al een tijd niet goed met de economische groei. Ook het Westen komt in de problemen. We consumeren te veel. Daardoor raken steeds meer grondstoffen uitgeput en producten worden snel duurder. Bedrijven gaan failliet en duizenden mensen raken hun job kwijt. Steeds meer mensen werken meer dan 45 uur per week voor een zeer laag loon om aan geld te komen. Het is duidelijk dat deze economische groei niet zorgt voor jobs en duurzame ontwikkeling voor iedereen, met respect voor onder andere mensenrechten en het milieu. Hierdoor hebben steeds minder mensen menswaardig werk.

November 2023: Vandaag is Noorwegen voor het eerst getroffen door een orkaan! Er zijn veel doden en ook de economisch schade is enorm. De Noorse regering stopt met olie produceren. Ze hoopt zo de klimaatverandering tegen te gaan. Is het daarvoor niet veel te laat?

Maart 2024: Noorwegen besliste vorig jaar om geen olie meer te produceren. Dat bracht de Europese Unie in grote problemen, want de voorraden zijn bijna op. Iedereen houdt zijn gas en olie voor zichzelf. Hierdoor neemt corruptie toe. Er ontstaan conflicten voor olie en gas, want die zijn nodig om verouderde fabrieken te laten werken en oude, vervuilende auto's te laten rijden. Voor het eerst in lange tijd is er oorlog in Europa. De EU wil Noorwegen aanvallen om de olieplatformen over te nemen. Vrede, justitie en sterke instellingen lijken verder weg dan ooit.

Mei 2025: De verkiezingen zijn afgelopen en extreme partijen hebben in ons land gewonnen. Hun standpunten zijn beangstigend en kloppen niet. Sommigen willen vrouwen verplichten meer thuis te blijven om voor kinderen en het huishouden te zorgen. Zo zouden minder mensen een job hebben, en de lonen zouden stijgen. Belachelijk! Maar spijtig genoeg lijkt de gelijkheid tussen man en vrouw meer en meer op een sprookje. Iedereen wordt ook armer.

.....

Augustus 2026: Er zijn verschillende oorlogen in de hele wereld. Mensen worden daardoor armer. Mannen sterven in de strijd. Vrouwen mogen niet gaan werken door de extreme partijen. Er zijn dus minder mensen die werken. Daardoor wordt er minder geproduceerd en voedsel wordt snel duurder. De armoede neemt snel toe, en meer en meer mensen willen eten vinden via voedselbanken.

.....

December 2027: Net als zovelen, zijn we vorige week naar het binnenland verhuisd. Het niveau van de zee stijgt. Daarom kunnen we niet meer blijven wonen in de Westhoek. We wilden eerst naar een van de grote steden te trekken, maar die kunnen de enorme toevloed van mensen niet meer aan. Er zijn niet genoeg woningen, en mensen moeten in krotten leven. Er gebeuren meer misdaden dan ooit. Nergens zijn er nog Veilige en duurzame steden of gemeenschappen. Elke stad lijkt problemen te hebben met vuil water, te veel verkeer, te weinig ruimte en veel misdaad.

.....

November 2028: We wonen nu al enkele maanden bij een vriendelijke boer. Stromend water hebben we hier niet meer, maar gelukkig heeft de boer nog een buitentoilet: een plank met een gat erin en met een hartje op de deur. Wat een verschil met de toiletten van enkele jaren terug. Maar in vele steden is het probleem nog erger: stromend water is steeds meer een luxe.

.....

Augustus 2029: Vandaag is mijn zusje ziek geworden. Het heeft al enkele weken niet meer geregend en onze voorraad water is op. We hadden haar nog zo gewaarschuwd geen water te drinken uit de beken. Die zitten vol met vuil en chemicaliën door afval van fabrieken. Hopelijk haalt ze het, want gezondheidszorg en welzijn is iets uit het verleden.

.....

Oktober 2030: Het weer is veranderd. Dat maakt het niet makkelijk om te oogsten. Door een natte winter en een droge zomer, is de oogst volledig mislukt. We hebben de afgelopen jaren leren om te gaan met honger. Toch weet ik niet of we dit jaar wel overleven.

.....

Maart 2031: Weer niets gevangen vandaag. Het lijkt erop dat alle konijnen in het bos op zijn, en het is al weken geleden dat ik nog een ree gezien heb. Enkele jaren geleden waren er grote projecten om meer dieren in het bos te

krijgen. Toen liepen hier duizenden herten en everzwijnen rond. Het leven op land deed het goed, maar nu niet meer. Ik was niet de enige die ging jagen voor extra voedsel. Misschien moet ik toch maar weer verhuizen naar de zee. Hopelijk kan ik daar nog wat vis vangen.

September 2032: Goed nieuws, het lijkt erop dat de doelstelling leven in de oceaan beschermen een kleine kans heeft. De wereldbevolking is gehalveerd. Ze is verwickeld in tal van oorlogen en conflicten. Daarom varen er geen grote vissersboten meer. De vissen krijgen weer een kans. Iedereen vist enkel voor zichzelf. Koraalriffen herstellen zich, en er zwemt ook meer tonijn. Toch is het leven hier op de aarde heel hard. We leven in een dorre, veel te warme woestijn. Veel land staat onder water. In de krant stond deze ochtend dat er een kolonie op Mars bestaat. Misschien moeten we daar maar heen.

DE DUELS

(OPDRACHTEN BIJ ELKE SDG)

Als spelleiding kan je eigen opdrachten verzinnen voor enkele of alle SDG's. Hieronder vind je enkele suggesties.

SDG 1: Stop elke vorm van armoede overal

Klerenketting:

Je hebt weinig geld. Hoe kan je besparen? Op kleren! Toon hoe goed je zonder kan: maak per team de langste klerenketting.

Leeftijd: 10-18

Alternatief, dassenroof:

In armoede moet je extra op je spullen letten. Voor je het weet, is iemand ermee weg. Train je alertheid.

1. Sta per team in een rij tegenover de anderen (een driehoek bij drie teams).

2. Geef elk teamlid willekeurige nummers (wel dezelfde in alle teams).

3. In het midden ligt een voorwerp. Wanneer een spelleider een nummer roept, moeten de spelers van elk team met dat nummer proberen dat voorwerp naar hun kamp te brengen.

Neem je het voorwerp als eerste en loop je weg? Haalt iemand van het andere team je in en tikt hij jou voor je je kamp inloopt? Dan verlies je je punt.

Leeftijd: 10-18

SDG 2: Beëindig hongers, bereik voedselveiligheid, verbeter de voeding en bevorder duurzame landbouw

Appel met choco:

Al eten niet vanzelfsprekend meer is, ben je blij met alles. Eet per team om het snelst een appel ingesmeerd met choco, opgehangen aan een touwtje. **Leeftijd: 10-18**

Alternatief, koken met restjes:

Maak een feestgerecht met restjes die de spelleiding meebracht of met wat je in je lokaal vindt.

Leeftijd: 14-18

SDG 3: Zorg ervoor dat iedereen gezond kan leven. Zorg dat iedereen zich goed voelt, hoe jong of hoe oud die ook is.

Voetbal met een handicap:

Leven zonder gezondheidszorg is makkelijk, zolang je niet ziek bent. Dan verandert alles: speel maar eens voetbal met een fysieke beperking. Voorbeeld: geblijnddoekt, of met één been, of zonder dat je je benen kan gebruiken. Maak ploegen met gemengde beperkingen. **Leeftijd: 10-18**

Alternatief, doktertje in de knoop:

Een dokter van een ander team moet de knoop van de hele groep losmaken, de snelste wint.

Leeftijd: 10-18

SDG 4: Zorg voor goed onderwijs voor iedereen. Geef iedereen de kans om een leven lang bij te leren.

Zinnen maken:

Maak om ter snelst een grammaticaal correcte zin met volgende woorden

Leeftijd: 14-18

- dagelijkse dan de denken een gehele het is niets meer van verfijning wetenschap (De gehele wetenschap is niets meer dan een verfijning van het dagelijkse denken.)
- als de een geen geest groot is simpele van verwarring verwarring zo (Geen verwarring is zo groot als de verwarring van een simpele geest.)
- beantwoordt de die interessant ja je met neen of vragen zelden zijn. (vragen die je met ja of neen beantwoord zijn zelden interessant.)
- daarom dan er licht geluid hoort intelligent is je mensen sneller spreken tot uit ze zien. (Licht is sneller dan geluid, daarom zien mensen er intelligent uit tot je ze hoort spreken)
- als de geboren het in kind mens ons oude sterft wordt (Als het kind in ons sterft, wordt de oude mens geboren)
- absurditeit een een hij hoe hoe intelligenter is minder persoon wantrouwt. (Hoe intelligenter een persoon is, hoe minder hij een absurditeit wantrouwt.)
- als bewezen dat dat dolfinnen intelligent is maar mannen we nooit ze zeggen zijn zijn. (Mannen zijn als dolfinnen: we zeggen dat ze intelligent zijn maar dat is nooit bewezen.)

SDG 5: Zorg ervoor dat mannen en vrouwen gelijk zijn. Zorg ervoor dat alle vrouwen en meisjes opkomen voor hun rechten.

Weddingplanner:

Het duidelijkste en ergste voorbeeld van de ongelijkheid tussen man en vrouw, is het kindhuwelijk. Elk team houdt een zo spectaculair mogelijke bruiloft. De jury beslist wie wint. **Leeftijd: 10-14**

Alternatief: Prins en Prinses:

1. Ga in een kring zitten en zorg dat de teams elkaar afwisselen. Niemand zit naast iemand van zijn eigen team. Iedereen krijgt een nummer.
2. Iemand zit in het midden en roept twee nummers: eerst het nummer van iemand van het eigen team, daarna dat van een ander (even/oneven, voeg let-

ters toe na elk even cijfer in het geval van drie teams en speel in twee kringen als er vier teams zijn).

3. De persoon van het andere team moet trachten de persoon in het midden een zoen te geven op de wang.

De persoon van het eigen team tracht dat te verhinderen. Hij of zij moet de aanvaller zelf een zoen geven. Iedereen blijft op de knieën zitten of lopen.

4. Is iemand erin geslaagd de andere een zoen te geven? Dan mag die samen met degene die in het midden zat, weer op zijn plaats in de kring gaan staan.

De verliezer blijft in het midden en roept nieuwe nummers. Spreek een tijd af en hou bij wie er in het midden zat. Het team dat op het einde het minst in het midden zat, wint.

Leeftijd: 14-18

SDG 6: Zorg ervoor dat iedereen toegang heeft tot proper water, propere toiletten en douches.

Drinkwedstrijd:

Ervaar de luxe van stromend water uit de kraan.

1. Sta per team in een rij, elk met een bekertje water dat even vol is.
2. Bij het startsein begint de eerste van elk team te drinken.
3. Is de beker leeg? Dan mag de deelnemer de beker omgekeerd op zijn hoofd zetten.
4. De tweede mag beginnen te drinken, tot alle bekertjes leeg zijn.
5. De eerste ploeg met allemaal lege bekertjes wint. **Leeftijd: 10-18**

Alternatief: estafette:

Bouw een estafette en laat de teamleden om het eerst een emmer vullen aan het eind met bekertjes, of water in de mond, of water in rietjes. **Leeftijd: 10-14**

SDG 7: Zorg dat iedereen betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie kan krijgen.

Dance battle:

Niet alleen water, wind en zon zijn duurzame energiebronnen. Ook menselijke energie kan heel wat in beweging zetten. Dans tot je erbij neervalt op muziek die de spelleiding kiest. **Leeftijd: 10-18**

SDG 8: Zorg voor jobs en duurzame ontwikkeling voor iedereen, met respect voor onder andere mensenrechten en het milieu.

Spaghettimachine:

Kinderarbeid is heel slecht voor een duurzame economie. De schaarste van grondstoffen dwingt ons om steeds diepere mijnen te graven. Die gangen zijn daar smal en daarom sturen ze kinderen naar beneden.

Ervaar hoe eng dat is.

1. Ga per team in een rij zitten, zij aan zij op handen en knieën.
2. Eén op twee gaat nu op zijn buik liggen. De ene persoon ligt, de tweede zit, de derde ligt ...
3. Speel nu estafette: de laatste in de rij vertrekt en kruipt onder de 'zitters' en over de 'liggers'. Is hij of zij aangekomen, en staat die weer vooraan? Dan mag de volgende vertrekken.

De leiding kan het spel bemoeilijken door tussendoor 'wissel' te roepen. Dan moeten de 'zitters' en 'liggers' wisselen. Het eerste team dat helemaal rond is, wint.

SDG 9: Bouw stevige wegen, bruggen, gebouwen. Zorg voor duurzame industrie en moedig vernieuwing aan.

Vleeshoop:

In een mijn werkt iedereen in moeilijke omstandigheden. Test hoe krachtig je team is.

1. Sta in een kring. Naast je staat telkens een lid van het andere team. Ga op de buik liggen en haak je armen in.
2. Eén persoon van elk team blijft uit de kring en probeert de kring stuk te trekken.
3. Wie uit de kring getrokken is, trekt mee met zijn teamgenoot.
4. Het laatste team dat nog neerligt, of het laatste team dat nog aan elkaar hangt, wint. **Leeftijd: 10-18**

Alternatief: Bouwen en/of sjoeren:

Bouw een stevige brug, dam, gebouw, shelter, fort... Gebruik materiaal dat je vindt of met materiaal dat je van de leiding krijgt. Probeer dus duurzame of stevige constructie te bouwen. **Leeftijd: 10-12**

SDG 10: Verminder ongelijkheid binnen en tussen landen.

Dikke Berta:

In een kapitalistische samenleving worden rijke mensen rijker en armen armer.

1. In het midden van het veld staat een zakenman van elk team. De andere spelers gaan op een rij staan.
2. De zakenman probeert de andere spelers bang te maken, zodat ze proberen over te lopen. Kan hij een van de spelers opheffen? Dan moet die hem helpen nieuwe mensen te vangen. Zo kan je de groeiende macht van een dikke rijk-aard niet stoppen.
3. Degene die als laatste overblijft, wint voor zijn team. **Leeftijd: 10-18**

SDG 11: Zorg ervoor dat iedereen in veilige en duurzame steden kan leven.

Ik bouw een stad en ik maak ... (in plaats van 'ik ga op reis en neem mee ...')

Veilige en duurzame steden of gemeenschappen: wat houdt dat in?

1. Ga in een kring staan teamleden. Naast jou staan telkens leden van de andere teams.

2. Een speler begint: 'ik bouw een stad en ik maak ...'

3. De volgende spelers herhalen wat de vorige heeft gezegd en voegen telkens iets toe.

4. De rij wordt steeds langer tot iemand het niet meer juist kan herhalen. Die persoon valt af, maar blijft in de kring staan. Is het opnieuw zijn beurt? Dan mag hij doen alsof hij speelt. De andere spelers mogen geen rekening houden met wat de 'dode speler' zegt. Zo mag de dode speler het spel moeilijker maken.

Leeftijd: 14-18

Burenruzie:

Een van de belangrijke elementen van duurzame steden is afvalophaling. Als dat niet gebeurt, geraken steden in grote problemen.

1. Verzamel heel veel lichte voorwerpen. Verdeel ze gelijk over de teams en trek grenzen tussen de teams.

2. Bij het startsignaal gooit iedereen zoveel mogelijk voorwerpen bij de burens tot het stopsignaal.

3. Het team met het minste 'afval' in het kamp, wint.

Om het uitdagender te maken, kan je cirkels maken rond de teams met een afstand ertussen. Enkel het 'afval' binnen de cirkels telt volledig.

Teams mogen niet enkel afval buitengooien. Het afval dat het dichtst bij elk kamp ligt, telt voor de helft. **Leeftijd: 10-18**

SDG 12: Zorg voor duurzame consumptie en productie

Shitspel:

Recycleren en hergebruiken is belangrijk voor om onze planeet leefbaar te houden. Soms lukt het: papier wordt bijvoorbeeld met succes gerecycleerd. Helaas blijft het daarbij, Shit zeg! Maak duidelijk hoe erg je dat vindt.

1. De twee teams gaan naast elkaar in een rij staan. Tegenover elke rij staat een obstakel (op bijvoorbeeld 15 meter afstand).

2. De eerste van elk team vertrekt, loopt rond het obstakel en dan naar de tegenstander.

3. Wanneer ze elkaar tegenkomen, spelen ze schaar, steen, papier

4. De verliezer roept zo luid mogelijk 'shit'. Op dat teken vertrekt de volgende van zijn team.

5. De winnaar loopt door tot bij de volgende van het andere team die naar hem gelopen is. Hij probeert hem te stoppen.

6. Het spel gaat door tot iemand de rij van de tegenstanders bereikt.

Leeftijd: 10-14

SDG 13: Neem maatregelen tegen de verandering van het klimaat en de gevolgen.

Schipper, mag ik overvaren:

Het niveau van de zee stijgt. Dat is een van de belangrijkste gevolgen van de klimaatverandering. De aarde is voor een groter deel gevuld met water dan ooit. De zeemachten hebben dus meer macht dan ooit. Ook piraten kunnen hierdoor meer doen. Ze durven onvoorstelbare dingen te vragen van hun passagiers. Wanneer die niet gehoorzamen, mogen ze niet meer van het schip.

1. Begin met een schipper van elk team.
2. Speel 'schipper, mag ik overvaren' tot er nog één iemand overblijft. Het team van die persoon wint. **Leeftijd: 10-12**

SDG 14: Ga duurzaam om met oceanen en zeeën

Dode vis:

1. Alle 'vissen' in elk team zijn dood, behalve één vis van elk team.
2. Die probeert de vissen van de andere teams weer tot leven te wekken. Uiteraard is dat geen oplossing en geeft dat enkel zombievissen.
3. De vis die het langst dood blijft, wint voor zijn team. **Leeftijd: 10-18;**

Alternatief: Zeeslag

1. Teken een oceaan na in een rooster op de grond. Zorg dat het rooster van het andere team onzichtbaar is, maar dat je elkaar wel kan horen. Vissersschepen zijn er niet meer.
2. Win de oceaan helemaal terug voor jezelf: vernietig de oorlogsschepen van het andere team. **Leeftijd: 10-18**

SDG 15: Beheer bossen duurzaam. Stop de vorming van woestijnen. Zorg ervoor Vraag aandacht voor rechtvaardige en vreedzame samenlevingen voor iedereen.

Tussen twee vuren:

Een voordeel van leven aan de zee: er is minder kans op bosbranden. Oud fabrieken ontploffen vaak en veroorzaken rampen in de bossen in de buurt. Als die bomen langs alle kanten omvallen, ben je in root gevaar.

1. Maak speelvelden die aan elkaar grenzen voor alle teams (een driehoek indien drie teams).
2. Plaats telkens een persoon van je team achter de tegenstanders. Dat is de koning.
3. Probeer vanuit het speelveld de tegenstanders te raken met een bal.

4. Lukt dat, dan gaat degene die geraakt is, bij zijn koning staan. Die probeert van daaruit iemand te raken.
5. Lukt dat ook? Dan mag hij opnieuw op zijn oorspronkelijke plaats in het veld staan. Lukt dat niet? Dan blijft hij bij de koning en tracht hij anderen te raken.
6. Is de laatste gewone speler dood? Dan komt de koning in het veld.
7. Het spel duurt tot ook de koning driemaal geraakt is in het veld. Het kan uiteraard vroeger stoppen. Dan wint het team met de meeste spelers in het veld. **Leeftijd: 10-18**

Alternatief, stoelen doorgeven:

1. Zet stoelen of kartonnetjes op een rij. Er zijn evenveel stoelen als teamleden.
2. Ga van stoel tot stoel met je groep: je steekt een vervuild gebied over dat vol mijnen ligt. Het laatste stoeltje moet je doorgeven in de rij tot vooraan. Zo kan de hele groep opschuiven.
3. Het team dat de afstand als eerste heeft afgelegd, wint. **Leeftijd: 10-18**

SDG 16: Zorg voor vrede, justitie en sterke instellingen

Politie en dief:

Voor vrede en rechtvaardigheid moeten rechtbanken en politie goed werken.

1. Agenten trachten zo veel mogelijk boeven op te sluiten.
2. Ze bevrijden elkaar uit de gevangenis door elkaar aan te tikken.
3. Speel vijf minuten en wissel de rollen om tot iedereen politie geweest is.
4. Wie het meeste boeven in de gevangenis heeft na vijf minuten, wint.

Leeftijd: 10-12

**SPOILER
ALERT**

17

Bij deze SDG is er geen opdracht. (hiermee is het allemaal beginnen mislopen in 2016. Het doel is dus dat de teams dit ontdekken.)

Schrijf bij elke SDG in welk jaar ze mislukt is. Als 16 SDG's een jaartal hebben, weet je welke SDG in 2016 mislukte.

.....

SDG 1

mislukt in

SDG 2

mislukt in

SDG 3

mislukt in

SDG 4

mislukt in

SDG 5

mislukt in

SDG 6

mislukt in

SDG 7

mislukt in

SDG 8

mislukt in

KNIP DEZE KAART UIT

DUURZAME ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN
17 DOELSTELLINGEN OM ONZE WERELD TE TRANSFORMEREN

SDG 9

mislukt in

SDG 10

mislukt in

SDG 11

mislukt in

SDG 12

mislukt in

SDG 13

mislukt in

SDG 14

mislukt in

SDG 15

mislukt in

SDG 16

mislukt in

SDG 17

mislukt in

KNIP DEZE KAART UIT

